

Р-52

Павло Глазовий

ВЕСЕЛІ КАЗКИ

4
P-52 1

Павло Глазовий

ВЕСЕЛІ КАЗКИ

Для дошкільного та молодшого
шкільного віку

Художник
Анатолій Василенко

МЛ - 2

Громадська організація
«Запорожжя»

Київ «ВЕСЕЛКА» 1990

ПРО ПОНЧИКА, БАТОНЧИКА ТА БІЛОГО СЛONИКА

На вітрині в магазині,
В самім центрі міста,
З'явилися два хлопчики,
Зроблені із тіста.
Невеличкі хлопчики,
Наче два мізинці.
Таких роблять на фабриках
Діткам на гостинці.
Один звався Пончиком,
А другий — Батончиком.
Перший був повненький,
А другий тоненъкий,
Симпатичні хлопчики!

Там же, на вітрині,
Був медовий слоник.
Сам такий біленъкий,
Хобот мав кривенький,
Очі — як пшонинки,
Вушка — лопушинки.
Слоника медового
Назвали Туп-Тупом,
Бо він мав
товстенькі ніжки
І, ходячи по доріжках,

Отак тупав:
— Туп-туп...
Туп-туп.

Було це увечері,
Саме у суботу.
Закінчили продавці
В крамниці роботу,
Зачинили двері всі
Та й пішли додому.
І сказав тоді Батончик
Пончику малому:
— Є у мене, друже мій,
Думонька така:
Давай в гості поїдемо
До дідуся Буряка.
Той дідусь Буряк —
Відомий добряк.
Він багато цукру має,
Але його не ховав.
Все, що в нього є,
Діткам віддає —
Для солодких пончиків,
Для смачних батончиків,
Для печива, для цукерок
І для карамельок.

А Пончик відказує:
— Я й бабусю Бурячиху
Дуже добре знаю.
Живуть вони над рікою,
Близько біля гаю.
Тільки я не відаю,

Чим же ми поїдемо.
Нема ж у нас ні машин,
Ні велосипедиків,
Ні осликів, ні коників,
Ні навіть ведмедиків.

Отут і задумались
Пончик і Батончик.
Дуже довго думали
І таки придумали.
Взяли молоточки
И кусачки-обценъки.
Звісно, іграшкові,
Маленькі-маленькі.
Та й зробили колісничку,
Легку, невеличку.
З чого вони змайстрували,
Де взяли матеріали,
Зараз ми розкажемо.
Колеса — із буличків,
З карамельок — спиці.
Не знайти міцнішої
В світі колісниці!
Кузов — з макаронів.
Із лапші — ресори,
Щоб були їм не страшними
Ні яри, ні гори.
Прив'язали спереду
Дві цукерки м'ятні.
Вийшли з них голобельки
Дуже акуратні.
Потім Пончик і Батончик
Стали міркувати:

— А кого ж нам запрягти
В нашу колісничку? —
Узяли та й запрягли
Тонконогу муху.
Але муха не везе,
Бо замало духу.
Сюди-туди смикає,
Пада на ходу,
Ковзаеться, сунеться,
Наче на льоду.

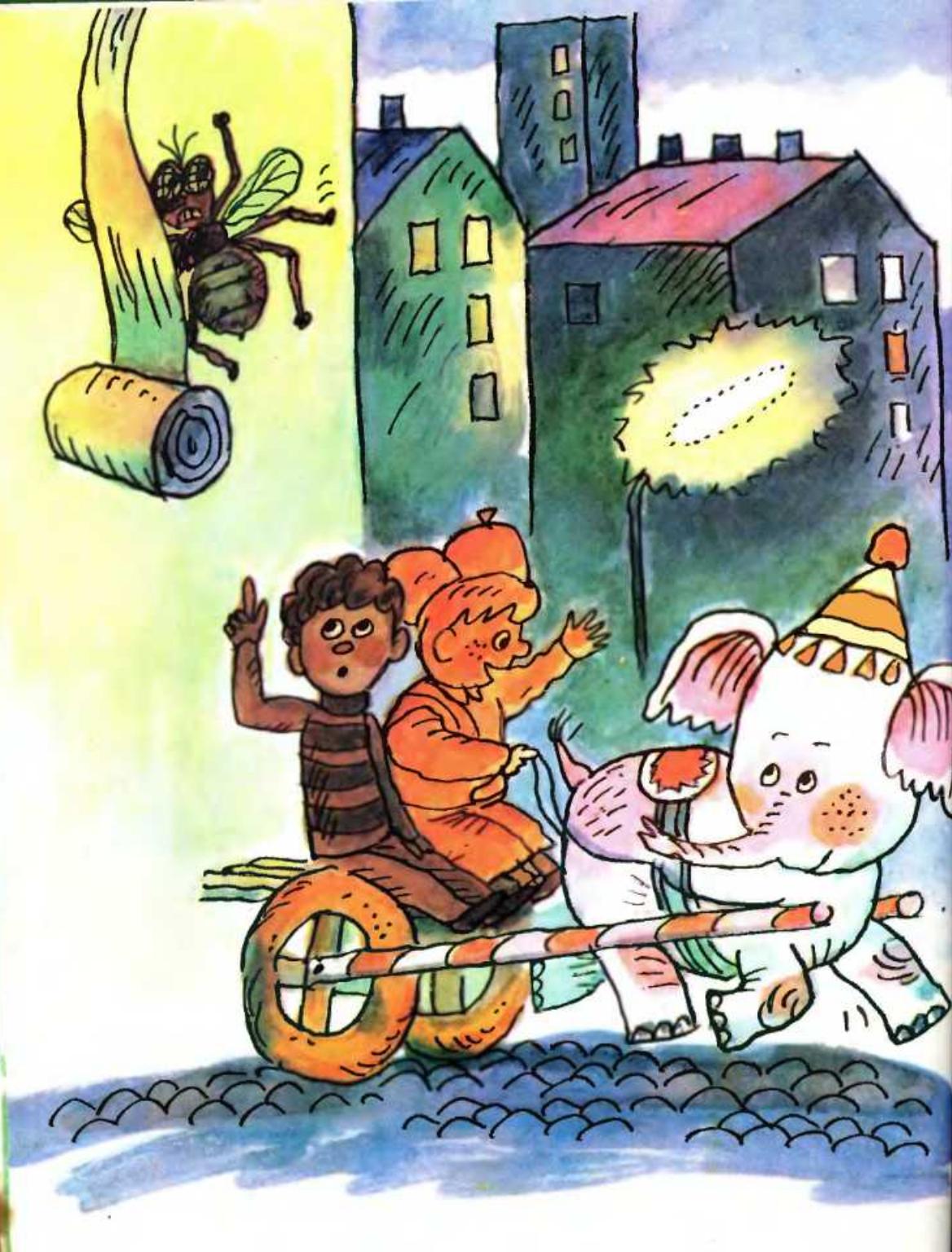

Пончик і Батончик
Стали міркувати:
— Чи не можна муху
Якось підкувати? —
Приладнали шість підківок.
Кожна — шоколадна.

Але муха брикається,
Будь вона неладна!
На голоблю сіла,
Підківки поїла.
І знову їй слизько,
А іхати — не близько.
Муха злиться, як оса.
Вона Пончика куса.
І Батончика куса.
Навіть слоника Туп-Тупа
І того вкусила...

Розсердились хлопчики
На ту муху-злючку.
Узяли її та й ткнули
Лобом у липучку —
Хай стой!

Знову зажурилися:
— Кого ж запрягти?
Хто ж нам колісничку
Зможе потягти? —
І спитали хлопчики
Слоника Туп-Тупа:
— Може, ти поможеш,
Запрягтися зможеш? —
А Туп-Туп погодився:
— Поможу. Будь ласка! —
Бо той білий слоник
Добрим був на вдачу
І мав силу, хоч маленьку,
А таки слонячу.

Узяв Пончик батіжка,
Батончик — лозинку.
Знайшли під дверима
Широку щілинку.
Обережненько вниз
Східцями спустилися
Та й відправились у путь,
Покотилися.

Усі люди спали.
Темна була нічка,
Коли рухалась по місту
Дивна колісничка.
Машин на дорогах
Траплялося мало,
Доки вибралися в поле,
То уже світало.
Де вставало сонечко,

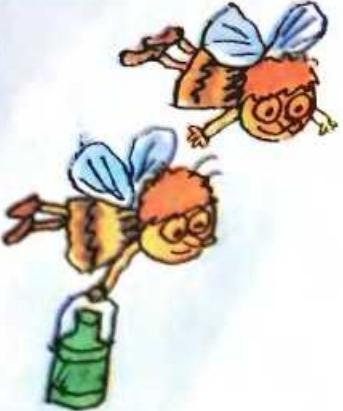

Був рожевий обрій,
Почалась мандрівка
При погоді добрій.
Їдуть, їдуть хлопчики,
Співають собі.
Слоник грає хоботом,
Наче на трубі.
Туп-туп!
Їде колісничка.
Туп-туп!
Їде невеличка
По асфальту,
по шосе,
Де не дуже трясе,
Їде колісничка.
Доріженка добра,
Доріженка чиста.
Оглядаються хлоп'ята —
Вже не видно міста.
Хоч їхали по шосе,
Де не дуже трясе,
А проте задлялися,
Зла пригода сталася:
Наїхали на сірник,
Зачепились.
Слоник — смик!
Один бублик тріснув,
Аж перекосився.
А той капосний сірник
У дугу скрутися.
Як же бути?
Що робити?
Чим тріщину заліпити?

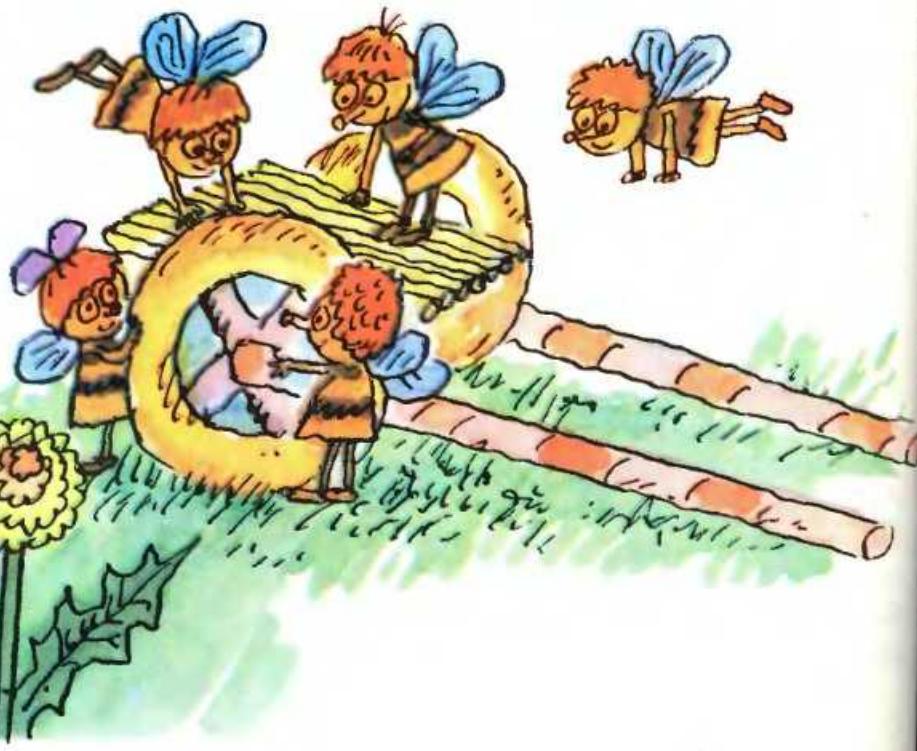
І сказав Батончик:

— Он літають бджоли.
То такі, що у біді
Не лишать ніколи.
Попросимо воску
Хоч маленьку ложку,
Щоб заклеїть колесо.—
Пончик і Батончик
Звернули до вулички,
Де стояли в гречці
Невеличкі вулики.
Пончик гречку як побачив,
Закричав: — Волошки! —
А Батончик йому каже:
— Думав би хоч трошки.
Кепський з тебе
агроном:
Сплутав гречку з бур'яном.—
І Пончику соромно,
Соромно стало.
А тим часом до хлоп'ят
Злетілися бджілки,
Важко було полічити —
Хтозна їх і скільки!
Біля коліснички
Дзвенять, як дзвіночки:
— Здрастуй, Пончику!
— Здрастуй, Батончику! —
А Батончик мовив
Після привітання:
— Маєм до вас, бджілоньки,
Велике прохання.
Ми їхали по шосе,

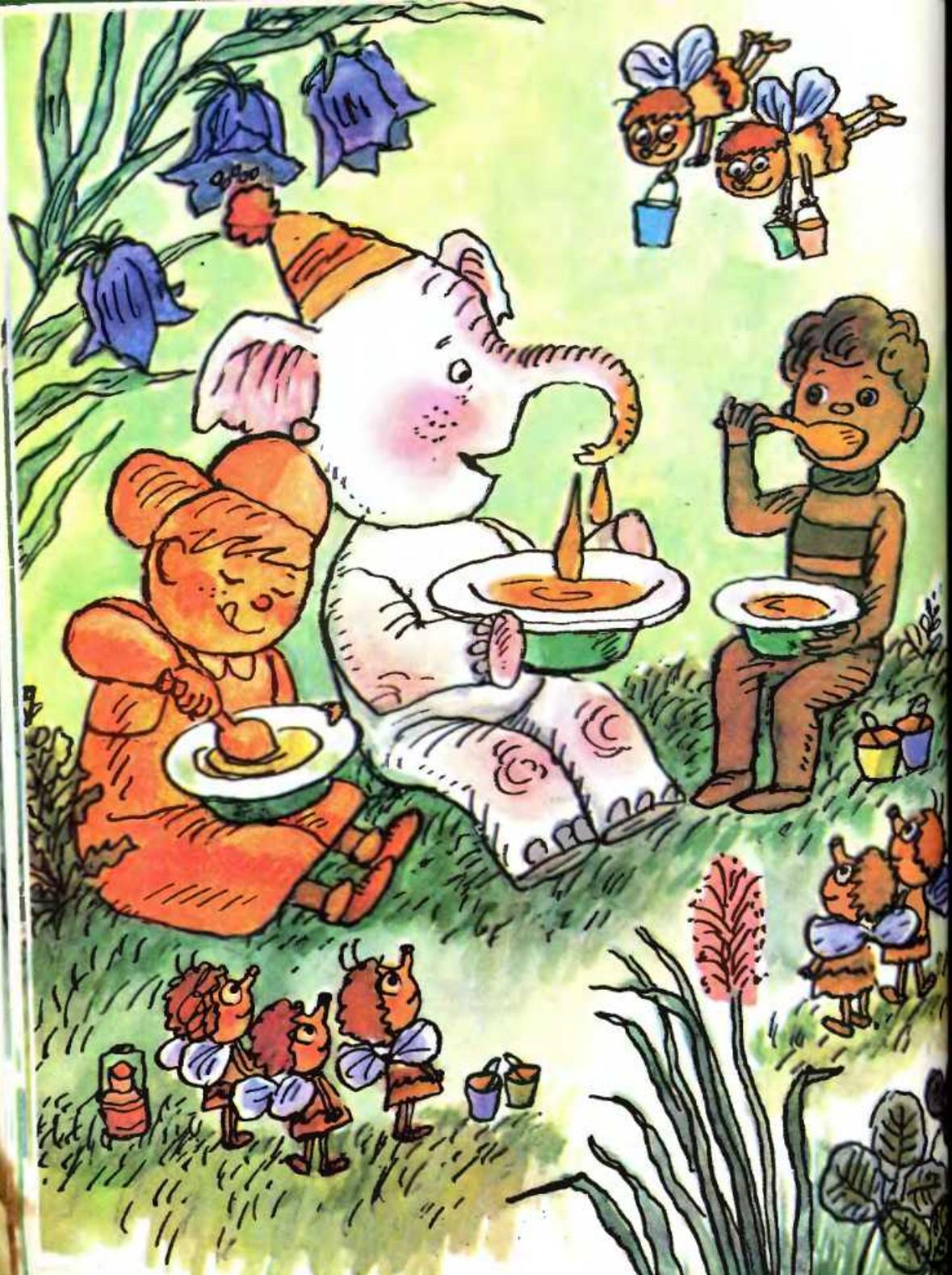

Де не дуже трясе,
А проте задлялися.
Зла пригода сталася.
Подивіться: колісничка
Наша поламалася.
Дайте, друзі, воску
Хоч маленьку ложку —
Колесо заклейти.—
Бджілки-трудівнички
Біля коліснички
Трохи погуділи
І зробили діло.

Колесо поправили,
На місце поставили.
А щоб не скрипіло,
Росою скропили.
А гостям сказали:
— Сядьте в холодочку.
Покуштуйте нашого
Свіжого медочку.
Він у нас гречаний,
Він у нас духмяний
І такий солодкий —
Облизжете пальчики!

Наливали бджілоньки
Мед у три таріоньки.
Одну дали Пончику,
А другу Батончику,
А третю, найбільшу,
Слонику Туп-Тупу,
Бо йому ж найважче.
Пончик мед їв ложкою,
Батончик їв ложкою,
А слоник з тарілки
Смоктав хоботком.
Майже півгодини
Тішились медком.
Як медок поїли,
Ложки облизали
І ласкаве слово
Бджілонькам сказали:
— Спасибі вам, любі!
Спасибі вам, бджілки!
Ви по мед літаєте
До кожної гілки,
До кожного кущика,
До кожної квітки.
За це вас шанують
Дорослі і дітки!

Дуже не хотілося
З бджілками прощатися,
Та не можна гаятись,
Мусили збиратися.
Навесні у бджілок
Багато роботи.
Треба мед солодкий

Носити у соти.
Ніколи гуляти...

Попрощались хлопчики.
Поїхали далі.
Та не по стежинках,
А по магістралі.
Слоник собі тупає.
Колісничка рипає.
Пончик і Батончик
Пісеньку співають:
— Туп-туп!

Іде колісничка.
Туп-туп!
Іде невеличка.
По асфальту, по шосе,
Де не дуже трясе,
Іде колісничка.

Раптом чують:
щось летить,
Щось гуде, аж гуркотить.
Глянули праворуч,
Глянули уліво:
Що воно за дивина?
Що воно за диво?
Із-за гаю синього,
Із-за гаю темного
Вилітає жук.
Жук моторний,

Страшно чорний,
Та сердитий,
Та завзятий,
Та крилатий,
Та рогатий.
Над слоником крутиться:
— Тут моя вулиця!
Тут моя вулиця!
Завертай назад,
Бо будеш не рад.
Повертай-завертай,
Бо тут тобі
буде край! —
Білий слоник зупинився,
До нахаби придивився,
Прицілився,
приловчився
Та хоботом тільки стук!
Впав на землю
грізний жук.
Впав і лапки задер,
Прикинувся, що умер.
А насправді він не вмер,
А тільки злякався.
От довоювався!

Ідуть далі хлопчики.
Побачили річку.
І ніяк не можна
Обминуть водичку.

Пончик і Батончик
Стали біля броду.
Страшно колісничку
Спускати у воду.
Макарони пропадуть,
Бублики розкиснуть,
А ресори із лапші
Скрутяться й повиснуть.
Але наші хлопчики
Довго не журилися.
Через річку будувать
Місток заходилися.
Корчували лопухи,
До води носили.
Білий слоник працював,
Помагав щосили.
Він тягав трісочки,
Соломинки, палички,
Травицю й бадилля,
І всіляке зілля.
Навіть вирвав будяка,
Бачте, сила яка!

Спорудили гарний міст.
Хоч куди годився!
Якби й вітер подув,
То не завалився б.
Пончик і Батончик
Сіли в колісничку
Та й поїхали собі
Сміло через річку.
А їдучи по мосту,

Ще й сигналили:
— Ту-ту! —
Так їм було весело.

За лужком зеленим,
За рікою тихою
Жили-поживали
Буряк з Бурячихою.
Хатка у них гарна,
Хоч і невеличка.
На ній замість даху —
Бурякова гичка.
Дрібненько порізана,
На шнурки нанизана,
Щоб не здуло вітром.

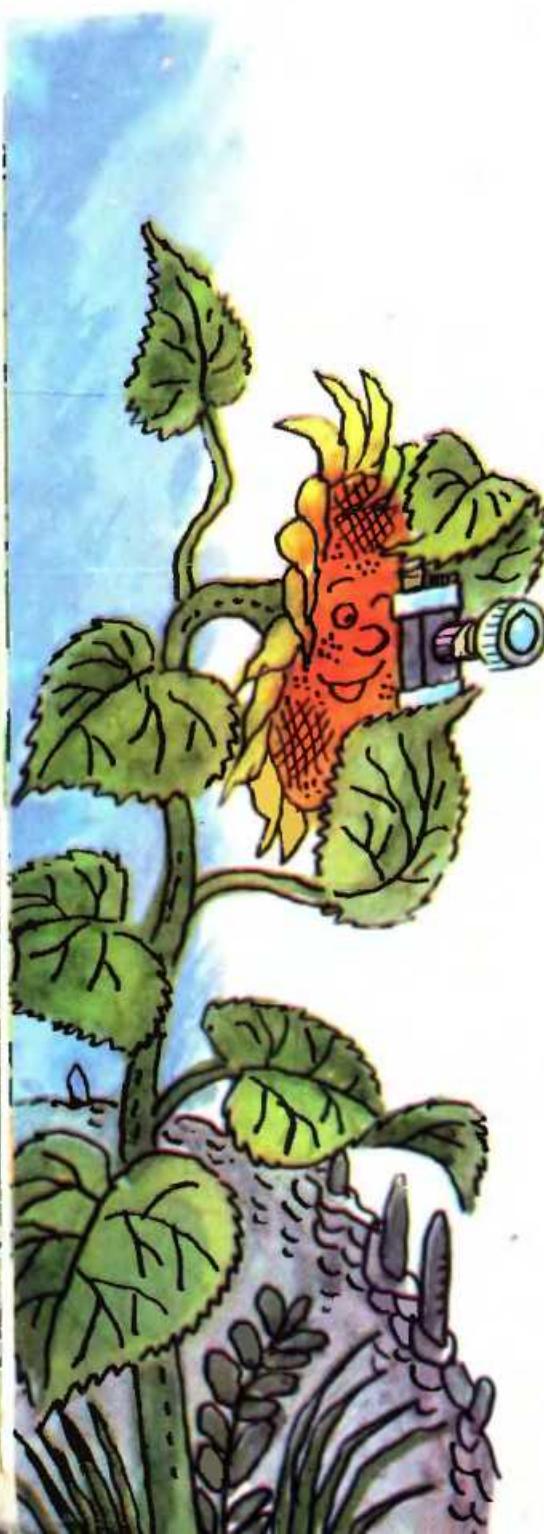

Стіни розмальовані,
Із цукру муроюні.
Голубенькі вікна.
Зелененькі дверці.
А в хатині солодко,
Наче у цукерці.

Дідусь і бабуся
На прильбі сиділи.
На сонечку грілися,
Про щось гомоніли.
Гульк —
аж їдуть хлопчики,
Співають собі.
Слоник грає хоботом,
Наче на трубі:
— Туп-туп-туп!
Їде колісничка,
Туп-туп-туп!
Їде невеличка.
Зустрічайте Пончика,
А з ним і Батончика
Ще й білого слоника
Зустрічайте!

Вийшов з двору Буряк,
Вийшла Бурячиха:
— Чи доїхали щасливо?
Не зазнали лиха?
— Добре, що приїхали,
Що про нас згадали.
Яка ж це нам радість,
Щоб ви тільки знали!

Поставили столика
Під хатинкою
Та накрили білою
Скатертиною.
Усі раді були.
Чай солодкий пили.
На десерт дідусь приніс
Морозива з льоху.
На таріочки поклав
Кожному потроху.
Гості радо їли,
Проте не спішили,
Щоб не застудити
Морозивом горлечка.
Від такого частування
Стали всі солодшими.
А Буряк і Бурячиха
Здавались молодшими.

А як гості прощалися,
У дорогу збиралися,
То на згадку
біля хатки
Сфотографувалися.
Золотистий соняшник,
Що проживав рядом,
Через тин націлився
Фотоапаратом
І зробив картинку
За якусь хвилинку:
У бабусі на колінах —
Пончик.
У дідуся на руках —

Батончик.

А у них

біля ніг

На ряднинці слоник ліг

Та й лежав смирненько.

Оце й казочки уся.

Можна ставить крапку.

А тому, хто її слухав,

Сто цукерок в шапку.

Їжте на здоров'ячко!

СЛАВНИЙ ВОЇН ПЕЧЕРИЦЯ

У зеленім чистім лузі,
Там, де тихо, як у вусі,
Недалеко від ріки,
В сяйві сонця золотого
Після дощiku рясного
Вранці виросли грибки.
Всі веселі та пригожі,
На малих хлоп'яток схожі:
На голівках — шапочки,
Сині вічка,
білі личка,
Сніжно-білі комірці.
Ще й пістоля носить кожне
На тоненькім ремінці.
Це тому, що недалечко
Від осмаленого пня
Проживала небезпечна
Мухоморська солдатня.
Без пістолів ті грибочки
Дня прожити не змогли б.

Був у них розумний батько —
Огрядний вусатий гриб,
Широчений, як копиця.
Його звали Печериця.

Захищати луг свій рідний
Вчив хлоп'ят він день у день:
Набивали у пістолі
То гороху,
то квасолі
І стріляли у мішень.
Ще й співали на роздоллі
Бойових своїх пісень:

— Ми брати оружні,
Ми вояки мужні.
Нас нікому не здолати,
Бо ми дуже дружні.

Нам поганки

не страшні,

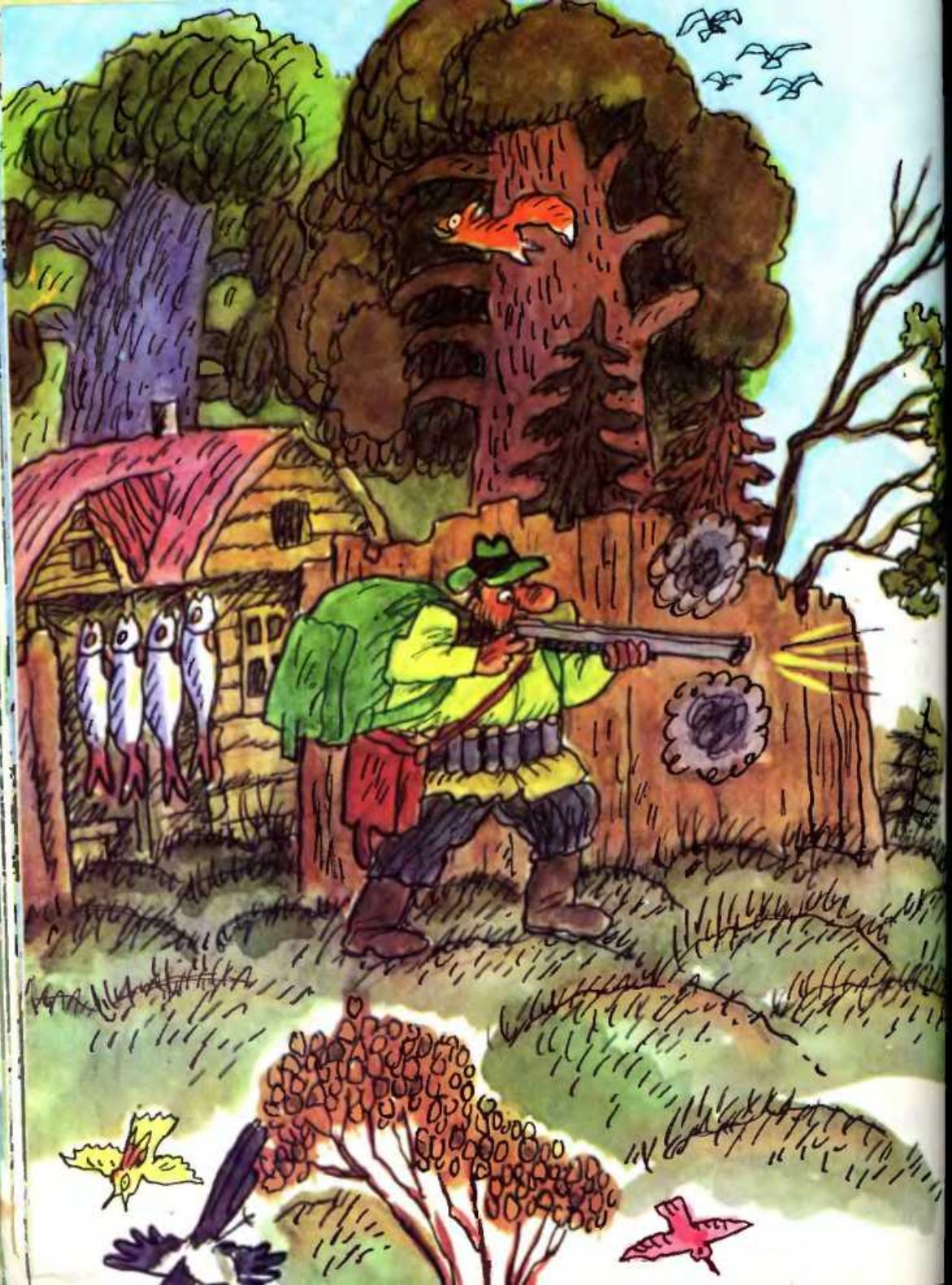
Мухомори

не страшні.

Не бувати їм ніколи

В нашій стороні.

А за лугом за зеленим
Недалеко від озер
У хатині дерев'яній
Жив Тупиця-браконьєр.
Він зайчат малих стріляв,
Із озер тих рибку крав.
Навіть міліціонера
Не боявся, ненажера.
Раз увечері у ліс
Він дружків своїх привіз.
Натаскали купу хмизу
І підпалили її знизу.
Понад гаєм молодим
Повалив густоющий дим.
Запищали сонні пташки,
Стало дихати їм важко.
Навіть білокоча з дупла
Ледве-ледве утекла.

А дружки траву топтали,
Танцювали, гарцювали,
Доки, наче неживі,
Полягали в тій траві.
Не заснув лише Тупиця.
Вийшов з лісу освіжиться.
Сюди-туди носом тиць —
Та й добравсь до печериць
І швиденько, потихеньку
Всіх зібрав у козубеньку,
Щоб насмажити грибків
Для своїх гульвіс-дружків.

А грибочки-печерички
Захиститись не змогли.
Спали міцно, непробудно,
Бо потомлені були.
Всі ж то хлопці славні
Й воїни хороші,
А не знали, що не можна
Спати без сторожі.
Навіть батько Печериця
Не зчинив тривогу —
В козубеньці
аж на денці
Спав усю дорогу.
Притаскав усіх Тупиця
До своєї хати,
В миску висипав залізну
Й став іх полоскати —
Гарячущою водою
Як хлюпне та як лине!
Раптом батько Печериця
Як підскочить, як стрибне
Та як крикне:
— Ти осліп?
Ти куди це ллеш окріп?
В тебе є у лобі очі?
Є у тебе голова?
Тут же славне та відважне
Наше військо спочива!
— Цить, мовчи! —
Тупиця каже.—
Зараз я все військо ваше
Сметанкою обіллю.
Я вас смажених люблю.

Печериця браконьєра
В ніс пістолем як штовхне:
— Ти задумав нас поїсти —
Славне військо і мене?
Ми землею і водою
Будем битися з тобою.
Ти — нахабний браконьєр,
Рибожер і грибожер!

Засміявся злий Тупиця:
— Хто ти будеш? Що за птиця?
— Я,— гукає Печериця,—
Всьому війську командир.
Ти до мене придивися,
Ти поглянь на мій мундир.
Він же в мене командирський!
В мене вигляд богатирський,
А у всіх моїх хлоп'ят
Пістолети аж до п'ят!

— Не горлай,— Тупиця каже.—
Я плював на військо ваше!
Зараз жару дам усім
Та з друзяками й поїм.—
Глядь — нема вже Печериці.
Опинивсь аж на поліці.
Любо збоку подивиться!
Повертай хоч так, хоч сяк —
Козакам усім козак:
Шаровари широченні,
В них кишені глибоченні,
Два пістолі по боках
Ще й шаблюка у руках.

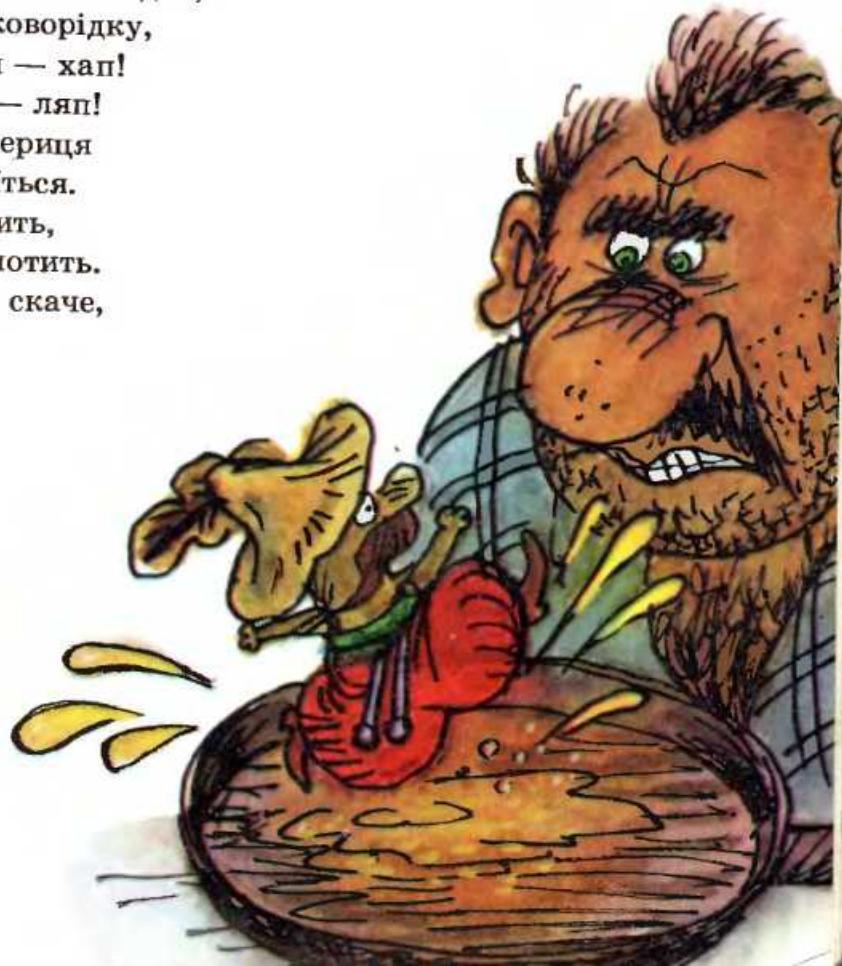

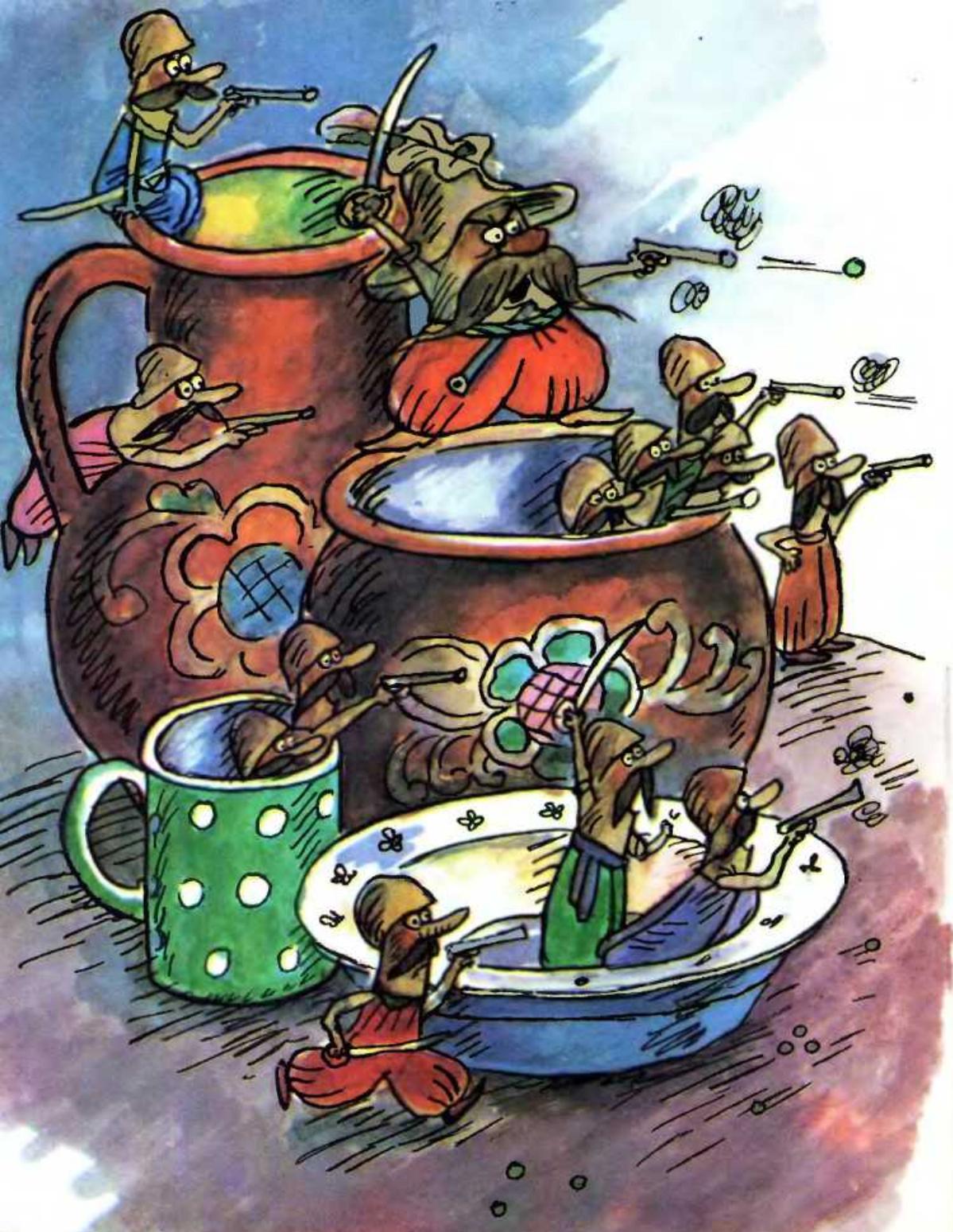
Свита сіра,
шапка біла,
Все до шмиги,
все до діла,
Все у міру, все якраз —
Справжній Бульба Тарас!
Як гукне ж він
та як свисне,
Та шаблюкою як блисне,
Та пістолем як махне:
— Хлопці, слухайте мене! —
Встало військо Печериці,
Наче коване із криці,
В шароварах, у шапках
Ще й з пістолями в руках.
У шеренги розгорнулось,
Урочисто присягнулось:

— Батьку, станемо грудьми
За життя і волю ми!
Ми ж не з клоччя,
 ми ж не з вати,
Вмієм добре воювати.
Нам і горе — не біда!
Не страшна сковорода!
Краще вмерти в чесній брані,
Ніж пектися у сметані!
Ми постоїмо в бою
За свободу й честь свою!

Браконєр крутнувся швидко,
Враз підставив сковорідку,
Печерицю раптом — хап!
Та на сковороду — ляп!
А відважний Печериця
Вже нічого не боїться.
Він ногами тупотить,
Аж сметана хлюпотить.
Він підстрибує та скаче,

Примовляє: — Ну ѿ гаряче! —
Витинає гопака
Та командує, гука:
— Гей, до бою! Нуте хлопці!
Он квасоля у коробці,
Он у підситку горох —
Все для наших перемог!
Набивайте у пістолі
Гречки, проса і квасолі,
Добре цільтеся лишень,
Браконьєр для вас —
Мішень! —
Грізне військо Печериці
Зайняло усі полиці,
Позалазило в горшки,
В кухлі, глечики й миски.
Той, засівши у каструлі,
Б'є голівками цибулі.
Той близесенько підліз,
Б'є Тупицю просто в ніс.
Свищуть з кожного пістоля
Як не просо, то квасоля,
Як не гречка, то боби,—
Вміють битися гриби!
Браконьєр по кухні скаче,
Крекче, стогне, ледь не плаче,
Славних воїнів ляка,
Підійнявши кулака:
— Ось візьму я капустину
Та на вас, як бомбу, кину.
Ваші голови й шапки
Розлетяться на шматки! —

Славне військо Печериці
Насміхається з Тупиці:
— Не кажи завчасно «гоп»! —
Та у ніс його,
та в лоб.

Ухопив відро Тупиця —
Замість каски пригодиться.
Всунув голову туди,
Щоб сковатись від біди.

А безстрашний Печериця
У куток шугнув, як птиця,
Підійнявсь на повний зріст,
Буряка хапнув за хвіст,
Розкрутів над головою
Та, неначе булавою,
Бах Тупицю ним у ніс!

Браконєр під стіл поліз,
Хустку витяг із кишені,
Прив'язав до друшляка
І, неначе прapor білий,
Із-під столу витика.
— Ой, здаюсь! Капітулю! —
Перелякано гука.

— Хлопці! — крикнув Печериця,—
Бить лежачих не годиться! —
І гукнули всі: — Ура!
Нам додому вже пора,
Щоб погані мухомори
Не посіли наші гори,
Наші сонячні луги

І зелені береги.
Як застукаєм поганців —
Виб'єм клятих до ноги!

Поставали у ряди.
Всі вояки — хоч куди!
Сильні, мужні та пригожі,
На малих хлоп'яток схожі.
Набакир шапки наділи,
Пістолети — аж до п'ят.
Ну такі ж уже чудесні,

Хоч виводь їх на парад.
Перед ними — Печериця,
Любо збоку подивиться!
Повертай хоч так, хоч сяк —
Козакам усім козак:
Шаровари широченні,
В них кишені глибоченні,
Два пістолі по боках
Ще й шаблюка у руках.
Славний батько Печериця
Хвалить воїнів: — Орли!
Оголошую подяку,
Ви мене не підвели.
Слава вам за перемогу!
Кроком руш! Тримайте ногу!
Рідний луг чекає нас.
Заспіваймо в добрий час!
— Ми брати оружні,
Ми вояки мужні.
Нас нікому не здолати,
Бо ми дуже дружні.

ПРО ГАРБУЗИКА-БОЯГУЗИКА

Як пригріло сонечко
У ясну годину,
Зелений Гарбузик
Виріс біля тину.
Повним та кругленьким
Став він карапузиком.
Одна була вада,
Що ріс боягузиком.
Мимо жабка скаче —
Він від страху плаче.
Закружляє бджілка,
Похитнеться гілка —
Гарбузик боїться,
Не зна, куди дітись.

А коли на сонечку
Ще погрівся трішки,
Виросли у нього
Рученята й ніжки.
Він зірвався з гудини
І став ходити пішки.
Був же він важкенький,
Черевце кругленьке,
А ніжки тонюні,
До того ж манюні,
Що бігать не міг,

Часто падав з ніг.
Знайшов наш Гарбузик
Лозяну корзину
Та й задумав з неї
Зробити машину.
Не гаючи часу,
Взявся за роботу.
Приробив колеса
З блискучого дроту.
Вставив у корзину
Залізну пружину,—
Бо де ж для мотора
Взяв би він бензину?
Приробив дві фари
З гудзиків скляних,—
Бо як же поїдеш
Уночі без них?
Пружину завів,
У машину сів
Та й поїхав попід тином,
Мимо лопухів.

Машина іде,
Весело гуде,
А Гарбузик-боягузик
Боїться всього.
Все, що він побачить,
Лякає його.
Летіла ворона
Та як каркне: — Кряк! —
Такий на Гарбузика
Напав переляк,
Що він із розгону
Вскочив у рівчак.
А там було мулько,
Стояла вода.
Машина загрузла...
Отака біда!

Там же недалечко
Було озеречко.
Над тим озеречком
Сірий зайчик біг.
Він машину витягти
З ями допоміг.
Ще й приніс водиці
В луб'яній цебриці
І помив машину —
Колеса й корzinу —
Та й сказав Гарбузiku-
Боягузiku:
— Заводь та рушай.
Бувай-прощавай!

Гарбузик подякував.
Пружину завів.

Ніжки витер травкою.
У корзину сів
Та й поїхав далі,
Та й поторохтів.

Іде він та труситься,
Та все оглядається,
На всі боки крутиться,
Аж перекидається.
Раптом він аж побілів,
Аж закляк від страху,
Бо побачив у траві
Че-ре-па-ху.
Котяться в Гарбузика
Сльози, як горох.
Зняв з педальок ноги.
Злетів із дороги
Та об стовп — торох!
Хряснула пружина,
Тріснула корзина.
Трапилася аварія,
Та ще ж і яка!
— Караул, рятуйте! —
Гарбузик гука.

Тут прибіг їжак,
Скинув свій піджак.
Взяв у лапку молоток.
Сюди — цок!
Туди — цок!
Всі колеса справив,
На місця поставив.
Приладнав пружину.

Залатав корзину.

— Ідь, — говорить, — далі.

Тисни на педалі!

Та не будь лякливим,
Не будь полохливим.

Той в шофери

не годиться,

Хто всього боїться.

Сів Гарбузик у корзину,

Натис на педалі,

Крутонув кермо сердито
Та й поїхав далі.

Переїхав поле.

Проминув лісок.

Виїхав прожогом
На старий місток.

Бачить — свинки бігають:

— Хрюк-хрюк-хрюк! —

Знов кермо Гарбузик

Випустив із рук

Та з усього ходу

І полетів у воду,

Тільки — бульк!

По ріці корзина,

Як човен, пливе,

А Гарбузик вже не плаче,

А просто реве:

— Ой рятуйте! Пропаду!

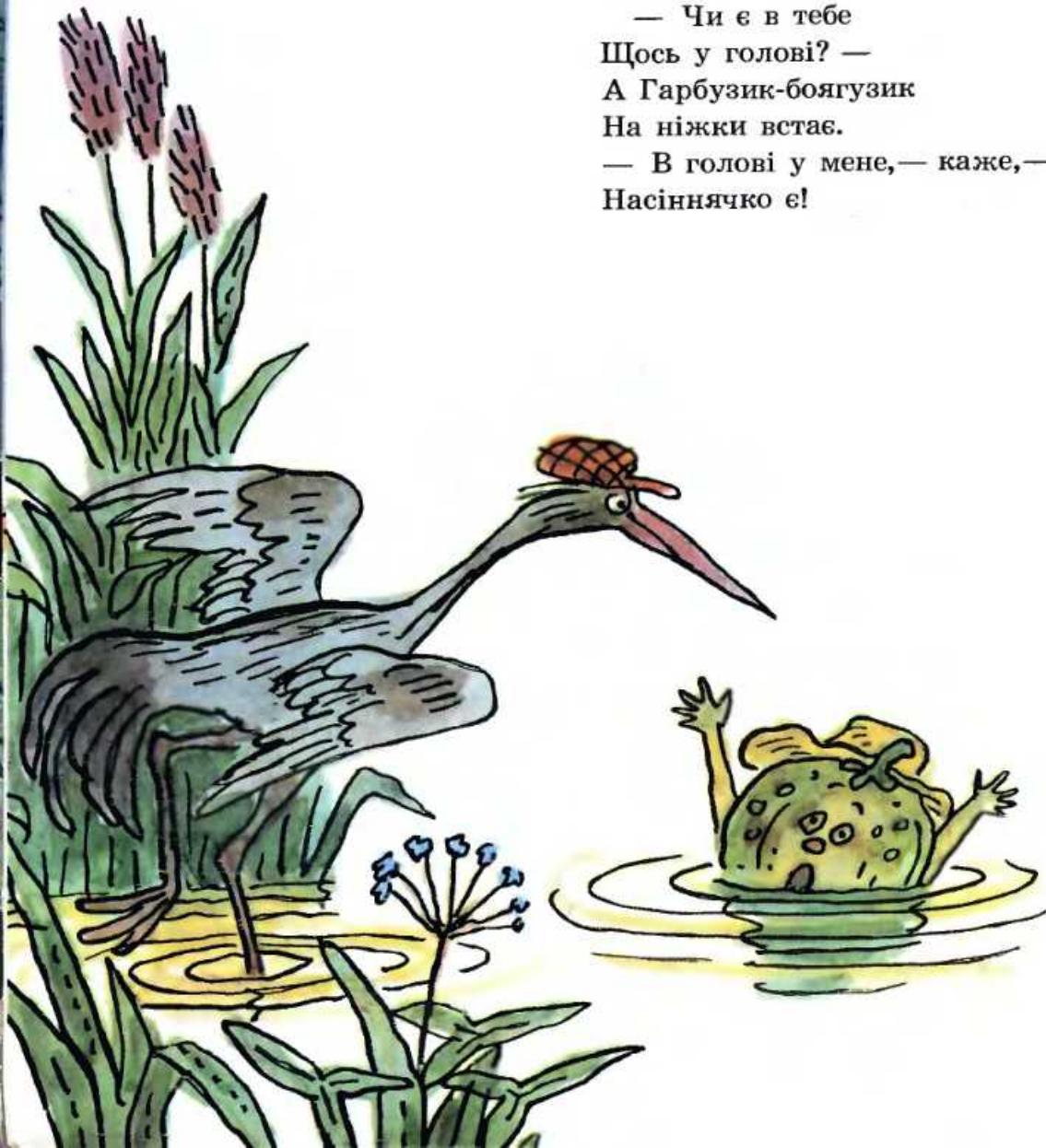
Знов потрапив у біду! —

Там, понад рікою,

Поміж осокою

Журавель ходив,
Він за хвостик Гарбузика
Дзьобом ухопив,
Витяг із водиці,
Поклав на траві
Та й питав:
— Чи є в тебе
Щось у голові? —
А Гарбузик-боягузик
На ніжки встає.
— В голові у мене,— каже,—
Насіннячко є!

...А машина потонула,
Десь на дні качається.
І тому на цьому місці
Казочка кінчается.
Той, хто перекаже
Всю казочку нашу,
Їстиме солодку
Гарбузову кашу.
Звісно, не з Гарбузика-
Боягузика,
А з іншого гарбуза —
Здоровенного,
Жовтобокого такого,
Не зеленого.

ПРО СЕРГІКА- НЕЖАЛІПІКА ТА КЛОУНА БОБУ

У маленького Сергійка
Є для іграшок куток.
Там зібралося чимало
Розмальованих цяцьок.
Там лежать свисток і дзвоник,
Черепаха, зайчик, коник,
Кран підйомний і тягач,
Самоскид, літак і м'яч.

Раз увечері Сергійко
перед сном
Сильно стукнув черепаху
молотком.
Далі взяв коня за хвостика
та — смик!
Потім кинув на ведмедя
грузовик...
І сказав Сергійків тато:
— Так не можна пустувати.
Нехороший, синку, ти!
Не куплю я більш нічого
Для бешкетника такого.
Треба іграшки, Сергійку,
берегти.—
Мама хлопчика умила,

Постіль білу постелила:
— Спи, синочку.
Вже давно
Місяць дивиться в вікно...

І коли усі поснули,
Навіть мухи і слони,
Почали хлоп'яті снитись
Дивні сни.
...Прискакав до ліжка песик:
— Гав-гав-гав!
Ти навіщо мені вушко
Відірвав? —
А за ним притупав коник
І пита:
— Ти навіщо мені висмикнув
Хвоста? —
Завертівся синій м'ячик:
— Ах-ах-ах...
Нащо ти мені в животик
вставив цвях? —
А за ними літачок
Прикотив:
— Ти навіщо мені крила
Відкрутив? —
Далі зайчик-побігайчик
Причвалав:
— Ти нащо мені пружинку
Поламав? —
Потім іграшки всі стали
И сумно-сумно заспівали:
— Ой чого ж ти наробив?
Ой за що ж ти нас побив?

Ми поламані, розбиті.
Ми на тебе всі сердиті.
Посідаємо в машину
І поїдем в магазин.
«До побачення» не скажем,
Залишайся тут один.
Ти Сергійко-нежалійко,
Ти ламаєш нас і б'еш.
Ти, ламайло, розбивайло,
Нам спокою не даєш.
Ти нас завтра не шукай,
Ти про нас і не питай! —
І усі заторохтили,
І усі загуркотили —
Стриб та стриб через поріг...
Хлопчик в ліжку закрутися,
Із постелі підхопився
І почав просити їх:
— Почекайте!
Не тікайте!
Ви мене не покидайте!
Кривдить вас не буду я.
Де мій зайчик?
Де мій коник?
Де мій м'ячик?
Де мій дзвоник?
Черепаха де моя? —
Мама встала:
— Спи, синочку.
Сплять всі іграшки в куточку,
Потомилися вони.
Це тому тобі, синочку,
Що ти бив їх молоточком,

Нехороші сnyться сни...—
А Сергiйко як заплаче:
— Мамо! Іграшки втечуть!...—
Так вiн голосно заплакав,
Що сусiдам було чутъ.

Якщо хлопчик часто плаче —
Дiло це погане.
Вiн героем-космонавтом
Певно, що не стане.
Нi пожежником не буде,
Ani футболiстом,
Нi вiдважним верхолазом,
Ani машинiстом.
Уявiть ви, що пожежник
Вилiз на драбину
I вiд страху розревiвся
Гiрше за дитину.
З нього зразу каску знiмуть —
Це вже рiч вiдома.
Ta ще й скажуть: — Iди звiдси,
Реви собi вдома...—
Чи, скажiмо, футболiсти
Грають матч важливий,
A ворота захищає
Воротар плаксивий.
Доки рюмсати вiн буде,
Роззявиши рота,
Сто м'ячiв забити встигнуть
У його ворота...

Рiк минув.
Тепер Сергiйка

Підмінили наче:
Більше іграшок не мучить,
Дуже рідко плаче.
Нешодавно у Сергійка
Були іменини.
Гарних іграшок ще більше
Стало у хлопчина,
Бо родичі і сусіди,
Рідні мама й тато
Дали йому подарунків
Багато-багато:
Білий котер,
синю дзигу,
Зайця заводного
Ще й — такого великого! —
Клоуна смішного.
Клоун кліпає очима,
Розмовляти вміє.
Що йому Сергійко скаже —
Все він розуміє.

Як спита його Сергійко:
— Що ти за особа? —
Він гукає на всю хату:
— Боба! Боба! Боба! —
СЕРГІЙКО. Що це ти кажеш? Тебе
Бобою звуть? Хіба ж ти собачка?
БОБА. Ні, ні, ні!
СЕРГІЙКО. Знаю, знаю. Тебе
звуть Боря, а ти «р» не вмієш
вимовляти і кажеш на себе Боба.
БОБА. Угадав, угадав, угадав!
СЕРГІЙКО. А я вже всі слова знаю

і всі вимовляю. Давай тебе навчу
«р» вимовляти. Скажи риба.
БОБА. Щука!

СЕРГІЙКО. Ні, ти скажи риба.
БОБА. А щука хіба тютя?

СЕРГІЙКО. Ох ти ж і хитрий! Як
не хочеш казати риба, то
скажи пиріжок.

БОБА. Булка!

СЕРГІЙКО. Скажи пиріжок
із сиром.

БОБА. Булка з маслом!

СЕРГІЙКО. Значить, ти не хочеш
учитися «р» вимовляти?

БОБА. Хочу, хочу, та не можу.
У мене поламалося коліщатко, яке
цию букву вимовляє.

СЕРГІЙКО. То чого ж ти зразу не
сказав про це? Зараз я візьму молоточок
і справлю твій трибочок.

Як пішов Сергійко в сіни
Брати молоточок,
Клоун Боба втік за шафу,
Сховався в куточок.

СЕРГІЙКО. Боба, де ти?

БОБА. Ти мене не знайдеш. Я за шафу заліз.

СЕРГІЙКО. Вилазь, я тебе полагоджу.

БОБА. Не вилізу.

СЕРГІЙКО. Чому?

БОБА. Я тебе боюсь. Ти не механік, а стукало-глюкало. (*Співає*.)

Ти як стукнеш мене в спинку,

Поламаєш всю машинку.

СЕРГІЙКО. Та виходь, не бійся.

Я тебе стукати не буду.

БОБА (*виходить із схованки*).

І ніколи не стуй мене. Я тобі казочки за це казати буду...

СЕРГІЙКО (*співає*).

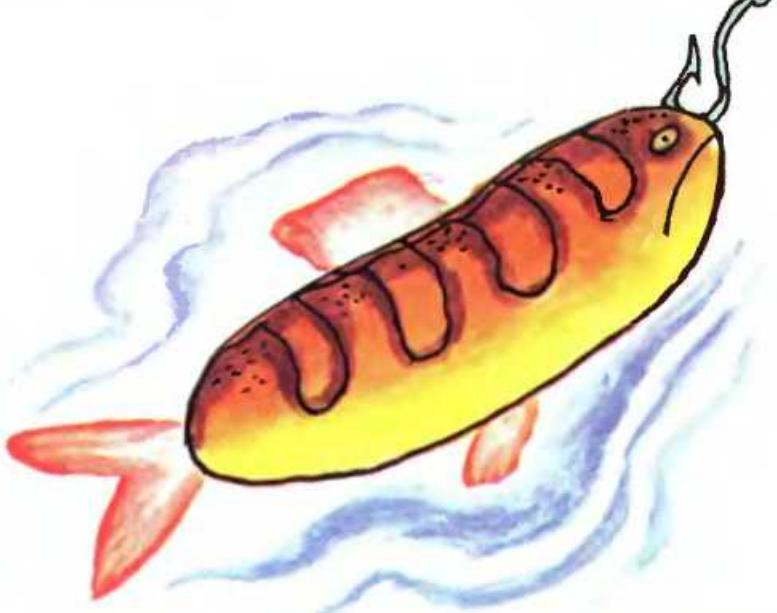
Ти ж машинка,

не людинка.

Із пласти маси в тебе спинка.

Не розкаже казочок

Твій залізний язичок.

БОБА. Знаю, знаю казочки!

СЕРГІЙКО. А «р» не вмієш вимовляти...

БОБА (*співає*).

Це непр-равда! Це непр-равда!

Не кажи! Не говор-ри!

Я навчився вимовляти

З перр-реляку «ри-ри-ри»!

СЕРГІЙКО. Тоді я тебе слухаю. Роз-
казуй казочку.

БОБА. Слухай. (*Співає*.)

Біля дуба,

біля гrr-раба

Жили собі дід та баба.

І була у них кр-риниця,

А в кр-риниці тій водиця.

А в водиці сидів рак,

Рак, рак, рак!

СЕРГІЙКО. Який рак?

БОБА. Він щипав усіх отак!

(Щипає Сергійка за руку.)

СЕРГІЙКО. Ой, ой, ой! Не треба мені

твоїх казочок. Не люблю я таких казочок...

БОБА. А що ж ми далі робитимемо?

СЕРГІЙКО. Давай віршики складати.
БОБА. Я не знаю, як віршики складають.
СЕРГІЙКО. Дуже просто. Я тобі зараз скажу слово, а ти придумай до нього таке слово, щоб було прикладно. Я скажу лопата, а ти скажи хата.

БОБА. Значить, треба, щоб слово прикладалося?

СЕРГІЙКО. Еге ж, хата-лопата, ніжка-кішка.

БОБА. Зрозуміло. Кажи слово.

СЕРГІЙКО. Раз-два, кажу слово голова.

БОБА. Шапка!

СЕРГІЙКО. Це не прикладно.

БОБА. Ні, прикладно. Шапка ж прикладається до голови.

СЕРГІЙКО. Ні, Бобо, не зможеш ти віршики складати. Нема у тебе хисту.

БОБА. Неправда! Умію, умію!

СЕРГІЙКО. То спробуй скласти віршика про собачку.

БОБА. Будь ласка.

Гака-мака-бака-лака!

А на вулиці собака.

СЕРГІЙКО. Не годиться. «Гака-мака» — таких слів немає...

БОБА. Нічого, що немає. Слухай!

Я зараз складу віршика про себе.

Гоба-лоба-чоба-тоба...

Я веселий клоун Боба!

СЕРГІЙКО. Ні, так віршики не складають. Не буде з тебе поета.

БОБА.

Реба-леба-меба-деба...

Як не буде, то й не треба!

СЕРГІЙКО. Бобо, а ти музику любиш?

БОБА. Дуже.

СЕРГІЙКО. На чому ж ти вмієш грати?

БОБА. На лабабайці.

СЕРГІЙКО. Треба казати:

на б а л а л а й ц і.

БОБА. Мені однаково.

СЕРГІЙКО. А ще на чому ти грати вмієш?

БОБА. На рабабані.

СЕРГІЙКО. Знову не так кажеш. Треба казати: на б а р а б а н і.

БОБА. Хай буде на тарабані. Мені однаково...

СЕРГІЙКО. А ти ноти знаєш?

БОБА. Знаю.

СЕРГІЙКО. Всі?

БОБА (*співає*).

Боба ноти знає всі:

До-ре-мо-ре тру-ля-сі.

СЕРГІЙКО. Треба казати: до-ре-мі-фа-соль-ля-сі. Не знаєш ти нот.

БОБА. Нехай буде й так. (*Співає*.)

Боба всіх не знає нот:

До-ре-мо-ре-суп-компот!

СЕРГІЙКО. Несерйозний ти, Бобо. Не вийде з тебе музики.

БОБА (*співає*).

До-ре-мо-ре-суп-компот!

Я не хочу знати нот.

СЕРГІЙКО. І не соромно тобі? Хто
нот не хоче знати, той не навчиться
гарно грати й співати. Зараз я тебе
за такі витівки провчу: сильно пружин-
ку тобі підкручу.

(Боба вибігає за двері.)

СЕРГІЙКО. Бобо, йди сюди. Я тебе щось
хочу запитати.

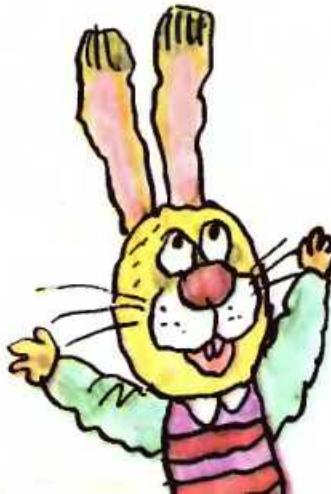
БОБА (*підходить до Сергійка*).

Питай.

СЕРГІЙКО. Ти вміеш загадки відгадувати?

БОБА. Я все вмію...

СЕРГІЙКО. Тоді слухай мене уважно.
Я тобі розкажу віршика, а ти в ньому повинен
відгадати останнє слово.

БОБА. Я готовий.
СЕРГІЙКО.

Є у мене дядько льотчик.
Він літає швидко так!
Візьме він мене з собою
І посадить на...

БОБА. І посадить на будяк!

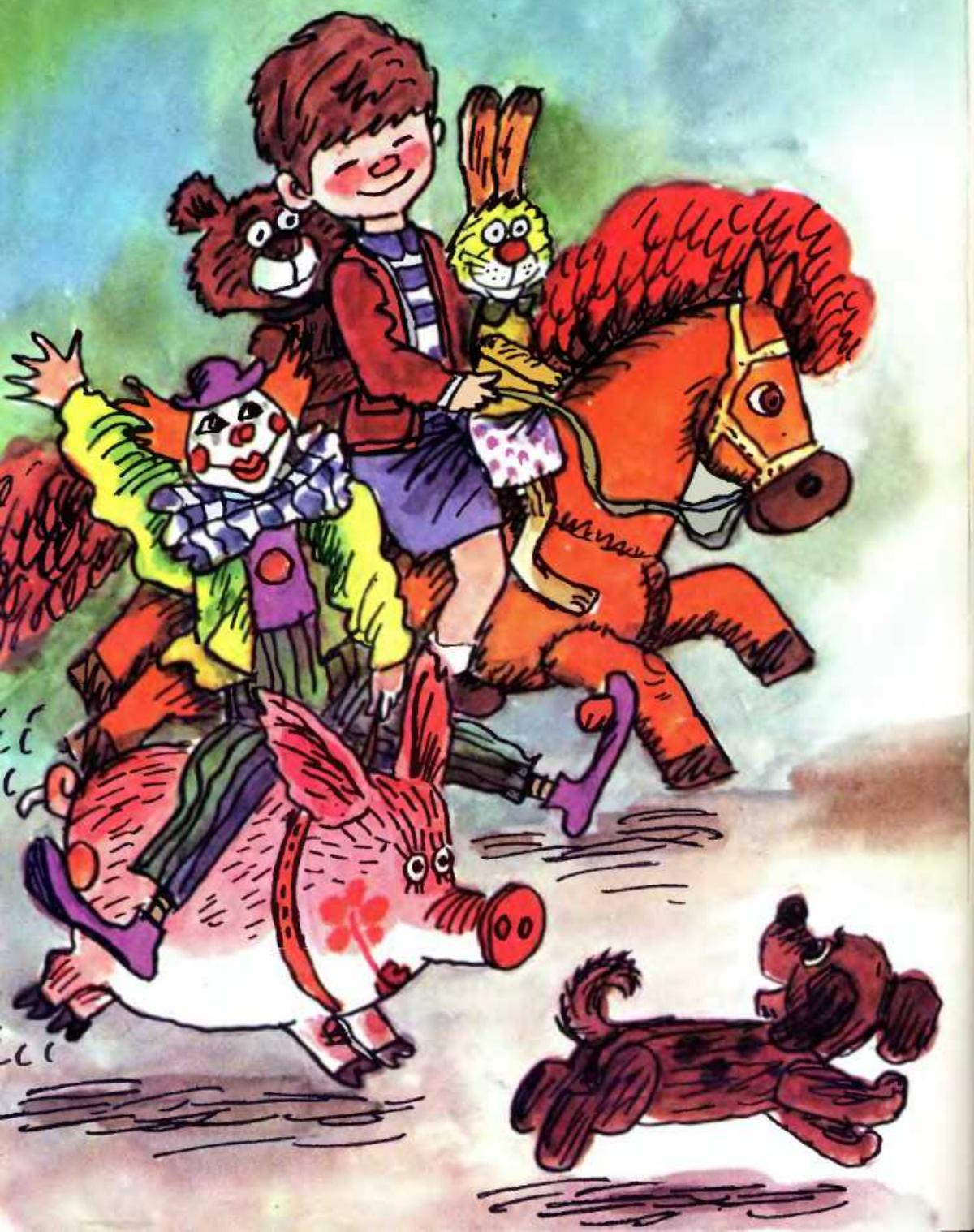
СЕРГІЙКО. Що ти таке вигадав? На літак
посадить, а не на будяк. Думати
треба!

БОБА. Гаразд, буду думати. Зага-
дуй далі.

СЕРГІЙКО.

Дуже весело мені:
Їду верхи на...
БОБА. Їду верхи на свині! Угадав!
Угадав!

СЕРГІЙКО. Та не на свині, а на коні.

Хто ж на свині їздить?

БОБА. Ти на коні, а я на свині.
Мені байдуже, на чому їздити,
я ж клоун.

(*Співає.*)

Ру-ду-ду! Ру-ду-ду!
Завтра в цирк я піду.
На собачці й на свині
Буду там кататися.
Буде весело мені,
Будуть всі сміятися.

БОБА. Що робити далі будем?

СЕРГІЙКО. Зробимо зарядку.

БОБА (*співає.*)

Навіщо робити зарядку?

Пружинка у мене в порядку!

СЕРГІЙКО. Перестань співати.

Слухай мою команду.

Струнко!

БОБА. Яка я тобі «струнка»?
я клоун Боба.

СЕРГІЙКО. Коли подають команду
струнко, треба стояти рівно,
як струна.

БОБА (*співає.*)

А я стану, як дротина,

Ще й зігнуся, як лозина...

СЕРГІЙКО. Припини співати.
Де в тебе ліва нога?

БОБА. У мене лівої нема. У мене
обидві праві.

СЕРГІЙКО. Такого не буває. У всіх є
права нога й ліва.

БОБА. У мене лівої нема.

В мене обидві праві, бо я ж клоун.

СЕРГІЙКО. Слухай мою команду:

Руки вгору! Руки вниз!

Прямо стій! Тепер нагнись!

БОБА. Ой, більше не можу...

СЕРГІЙКО. Чому не можеш?

Зарядку треба
робити обов'язково. Всі хороші діти
любллять робити зарядку.

БОБА (*співає*).

Ой болить у мене спинка.

Розкрутилася пружинка.

Заболіли в мене п'ятки.

Я не хочу вже зарядки.

Я вже сплю, сплю, сплю...

Я зарядки не люблю...

СЕРГІЙКО. Гаразд. Лягай спати. А завтра
ми підемо разом у садок гуляти.

(Ховає клоуна Бобу у велику картонну коробку.)

Отакий-то клоун Боба!

Симпатична він особа

І до жартів має хист,

Як справжнісінський артист.

Дружно він живе з Сергійком,

Різні штучки витіва.

А Сергійка нежалійком

Вже ніхто не назива.

Вдвох вони виходять часто

На подвір'я

чи у сад

І влаштовують концерти

Для дівчаток і хлоп'ят.

Діти мають там потіху —

Аж лягають всі від сміху.

ПЕРЧЕНЯ

НА ГОРОДІ СВЯТО,
РАДОСТІ БАГАТО.

Одного прекрасного
сонячного дня
На великому місті
народилось Перченя.
Радів Перець-тато,
радувалась мати,
Дуже веселилася рідня,
Бо було таке хороше,
бо було таке потішне,
Бо було таке кумедне
те маленьке Перченя.
— Ким ти будеш, Перченятко? —
Запитав у нього татко.
— Ким ти станеш? — відповіла
Запитала його мати.
А воно на ніжки стало
І тихесенько сказало:
— Буду малювати.—
Перець-тато і Перчиця-мати
Нахилилися над ним:
— Малюватимеш?
— А чим?
Та й задумались обоє,

Зажурилися обое:

— Ох, і де ж нам
фарби взяти

Для малого Перченяти,
Для синочки Перченяти,
Що так хоче малювати? —
Зашуміла на городі

Перченяткова рідня:
— Ми дамо усе, що треба.
Хай малює Перчена!

НАЗВЕМО ВСІХ
ПО ПОРЯДКУ,
ХТО ДАВ ФАРБИ
ПЕРЧЕНЯТКУ.

Перченяткові малому
Жовту фарбу дав Гарбуз.

Баклажан — синеньку фарбу:
— Хай малює карапуз!
Ми умілих та кмітливих
Поважаєм над усе.—
Помідор червону фарбу
Перченяткові несе,
А зелену — Капустина:
— Хай малює дитина!
Стане майстром чудовим,
То згадає добрим словом.

Є ВЖЕ ФАРБИ
В ПЕРЧЕНЯТИ.
А НА ЧОМУ Ж
МАЛЮВАТИ?

Добра тітка Капустина,
Що жила за Буряком,
Із листків своїх широких
Зшила хлопчику альбом:
— Вчися, любий, малювати.
Станеш справжнім мастаком!
Не малюй на лопухах,
На парканах, на тинах,
А малюй, моя дитинко,
В цім альбомчику картинки.
Намалюєш — прибіжи.
Що там вийде, покажи.

ЩО СКАЗАЛА ЦИБУЛИНА ПРО ПЕРЧИШНОГО СИНА.

Обізвалась Цибулина,
Як відомо, зла рослина:
— Це, по-моєму, брехня,
Що навчиться малювати
Незугарне Перченя.

Перченя знайшло кульбабку,
Обтрусило з неї шапку
І, зробивши із пушку
Довгу щіточку тонку,
Обізвалося: — Я сяду
И малюватиму портрет.
А кого я намалюю,
Потім взнаєте. Секрет!

ЧОМУ ВСІ СМІЯЛИСЯ, АЖ ЗА БОКИ БРАЛИСЯ.

Перченя під лопухом
Розгорнуло свій альбом.
Раз — мазок
І ще разок.
Вийшов ніс, далі лоб,
потім голова.
На картині — Цибулина.
Їй же право, як жива.
На грядках лунає сміх.
Звеселив малий усіх.
Лиш Цибуля не сміється,
Стала зла, понура:

— Та який же це портрет?
Це ж карикатура.
Ти погане Перченя!
Ти нахабне бісеня!
Щоб ти, кляте, заблудилось
У колючому кущі!
Щоб ти, капосне, втопилось
У гарячому борщі!

Зашуміли на городі:
— Та не лайтесь, тітко. Годі!
— Ми пишатись будем ним,
Цим художником малим!

З ТИХ, що СВАРЯТЬСЯ
І Б'ЮТЬСЯ,
ХАЙ УСІ СМІЮТЬСЯ!
ТУПОТЬ МАЛЕНЬКІ НІЖКИ,
Топчути весело доріжки.
Іде художник Перченя,
Яснооке хлопчена.

А в цей час біля ріки
Завелися малюки.
За дрібничку посварились
І, як півники, побились.
Свій альбомчик біля пня
Розгорнуло Перченя,
Малюків намалювало
І обом їм показало:
— Хай тепер сміється всяк
З задерик та забіяк!

Вийшли хлопчики смішними,
Вийшли хлопчики такими,
Що сміялись навіть кури
Із карикатури.

Більш не бились малюки,
Помирились малюки
І гарненько забавлялись
На траві біля ріки.

ТО ПОГАНІ ДІТИ,
ЩО ЛАМАЮТЬ ВІТИ.

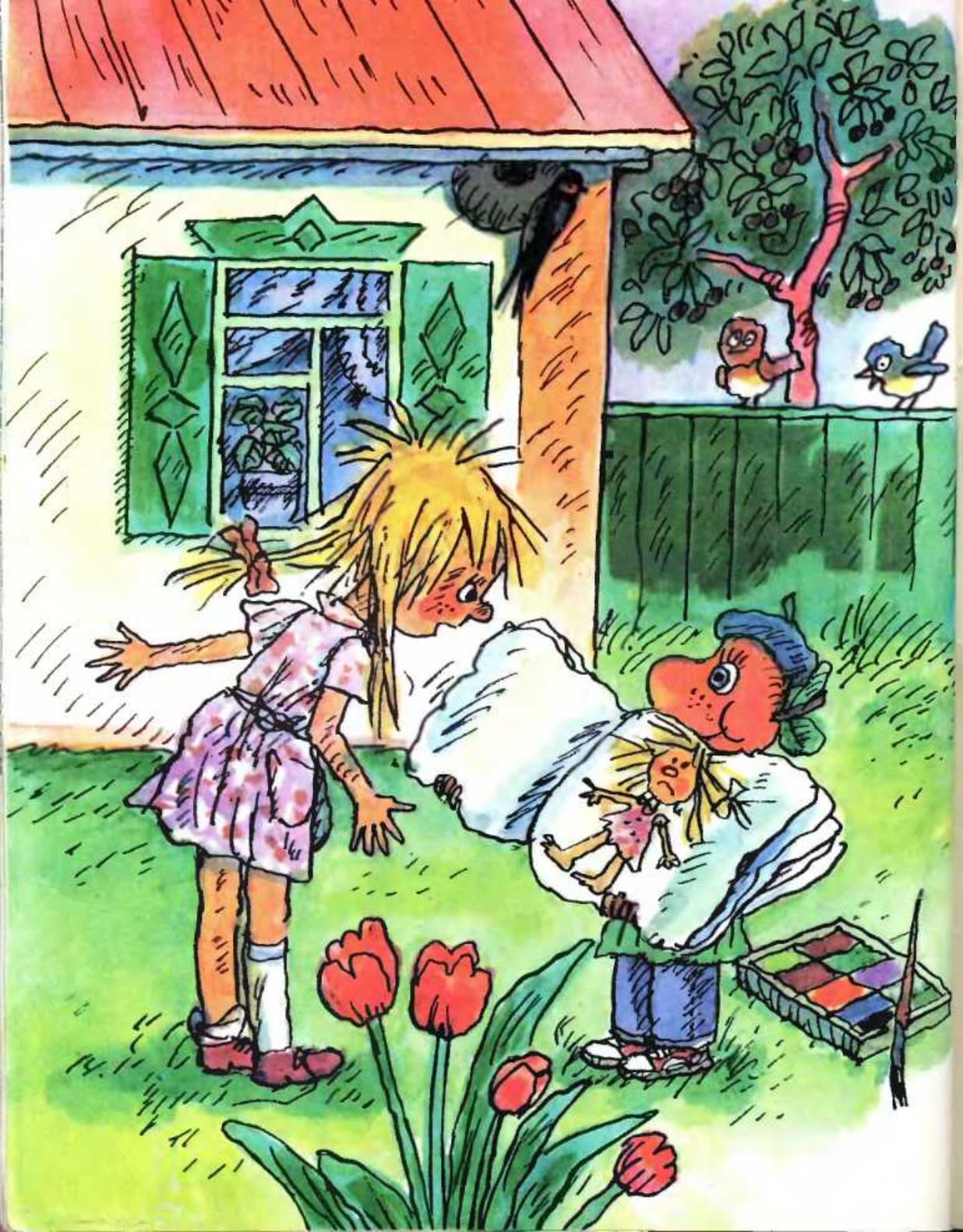
Вийшов хлопчик Васильок
Погуляти у гайок
Та й побачив на галяви
Дві берізки кучеряві.

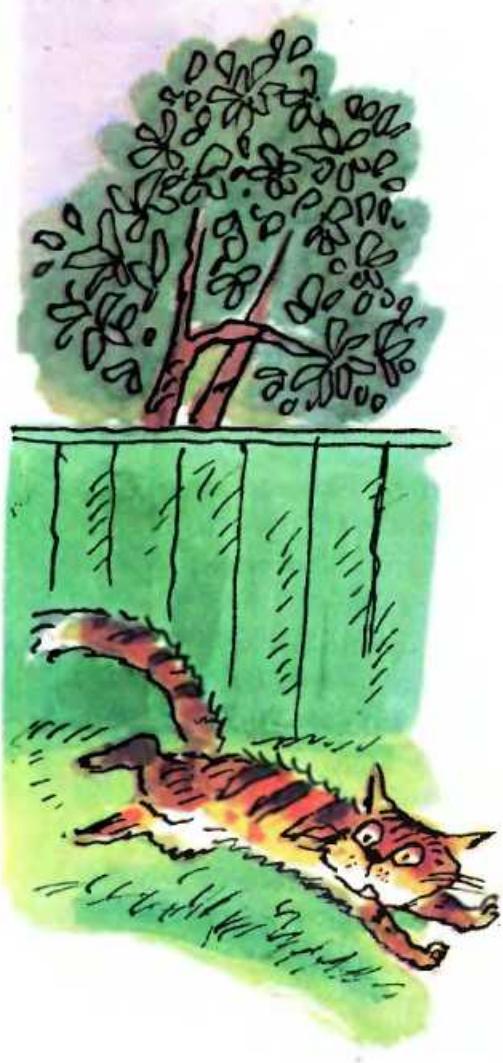
Розігрався Васильок,
Раз підскочив,
ще разок,
За гіллячку учепився,
Загойдався, закрутівся,
А берізонька тріщить:
— Ой болить мені, болить...—
На листочках у берізки
Не роса уже, а слізки.
Перченя зайдло до гаю,
На пеньочку сіло скраю.
Раз — мазок.

і ще разок.
На малюнку — Васильок.
Щоб малому сором стало,
Перченя йому сказало:
— Ось ти, хлопчику, який
Нехорошій та лихий!
Ти ж не пташка

і не білка.
Як тебе утрима гілка?
Поламаеш деревце.
Чи подумав ти про це?

Васильок почервонів.

— Все я,— каже,— зрозумів.
Ти нікому не розказуй
І картинки не показуй.
Хоч картинка смішна,
А для мене страшна.
Більш не буду так робити,
Не чіплятимусь на віти.

ПРО МАРИНКУ
СЕРДИТУ,
НЕЗАПЛЕТЕНУ,
НЕВМИТУ.

У великому будинку
Живе дівчинка Маринка.
Раз вона уранці встала
І, заплакавши, сказала:
— Я не буду заплітатись.
Я не хочу умиватись.
І не буду, і не хочу,
Бо заходить мило в очі.

Перченя взяло альбом,
Примостилося під вікном.
Змалювало за хвилинку
Незаплетену Маринку,
Незаплетену, невмиту
Ще й заплакану, сердиту.

Як побачила Маринка,
Яка вийшла картинка,

Попросила Перченя:
— Не заходь до будинку,
Не показуй картинку.
Я вмиватимусь щодня,
Заплітатимусь щодня.—
І повірило Маринці
Наше добре Перченя.

ЯК РОЗГНІВАВ
ПЕРЧЕНЯТКО
ХЛОПЧИК ВІТЯ
КРИВОП'ЯТКО.

Хлопчик Вітя Кривоп'ятко
Змайстрував собі рогатку.
Стрельнув нею у шпака,
Покалічив їжака.
Перченяті сумно стало,
Як воно про це узнало.
Злого хлопчика в альбомі
Змалювало воно так:
Ту рогатку поганющу
У дві лапки взяв їжак,
Розтягнув її та хlop
Вітю грудочкою в лоб.
Ще й такі слова сердиті
Перченя сказало Віті:
— Пташки нищать шкідників —
Черв'яків, комах, жуків.
А ти пташок б'еш, лякаєш.
Значить, розуму не маєш.—
Вітя глянув на картинку
І від сорому поник,

Поламав свою рогатку
І закинув на смітник.

ХТО В ЛІТАК
БАЖАЄ СІСТИ,
НЕХАЙ САМ НАВЧИТЬСЯ ЇСТИ.

Скільки років Толі?

Шість.

А він сам іще не їсть.
Цілий день проголодує,
Як ніхто не нагодує.

... Якось двері відчиня
До кімнати Перченя.
Свій альбом поклало долі.
— Подивися,— каже Толі,—
Це тебе малюю я.
Ти вже, Толю, не маля.
Ти вже виріс. Став пілотом.
Ось якраз перед польотом
Ти обідаеш в їdalьні.
На тобі новий мундир.
А тебе годую з ложки

Капітан, твій командир.
Пхає ложечку у рот...
Ну який же ти пілот?
Щоб з тобою отакого
Не траплялося колись,
Перестань ледарювати,
Їсти сам скоріш навчись.

ЯК СЕСТРИЧКА МАРІЙКА НАЛЯКАЛА МАТВІЙКА.

Край села стойть хатинка.
В ній живе чудний хлопчинка.
Звуть його Матвійко Муха.
Татка й маму він не слуха.
Кличе брат, сестра гука —
То неначе до пенька.

Раз сестричка Марійка
Налякала Матвійка:
— Подивися у вікно.
— А нащо мені воно?
— Там художник Перченятко
Примостиався під вікном,
Розгортає свій альбом.
Я гукну його до хати
І почну його прохати:
Менший братик мій, мовляв,
Неслухняний дуже став.
Намалюй карикатуру,
Щоб змінив він натуру,
Щоб змінив характер свій.—
А Матвійко: — Ой не смій!
Не запрошуй Перченятка.
Буду слухатъ маму, й татка,
І тебе, і всіх-усіх
Старших родичів своїх.—
І Матвійко став хорошим —
Це підтвердити ми можем.

ВСЮДИ ХОДИТЬ
ПЕРЧЕНЯ
ТА МАЛЮЄ ЩОДНЯ.

Тупотять маленькі ніжки,
Топчуть весело доріжки,
Каблучками стук та стук.
Ходить з фарбами малюк.
Можна бачити хлопчинку
Як не в місті,
то в селі.

Він встигає побувати
Скрізь, де діти є малі.

Як зустріне десь плаксивих,
Неслухняних, вередливих,
Задерикуватих, злих,
Нерозчесаних, невмитих,
Нечупарних і сердитих,
То й малює зразу їх.

А буває, в дитсадочок
Завітає на часочок.
Всіх посадить за столом
І показує альбом.
Ой сміються ж там малятка —
І дівчатка, і хлоп'ятка!
Потім візьмуть олівці
Ще й чистенькі папірці
І гуртом у Перченяти
Вчаться
смішно малювати.

ЗМІСТ

ПРО ПОНЧИКА, БАТОНЧИКА
ТА БІЛОГО СЛОНІКА
5

СЛАВНИЙ ВОЇН ПЕЧЕРИЦЯ
26

ПРО ГАРБУЗИКА-БОЯГУЗИКА
38

ПРО СЕРГІЙКА-НЕЖАЛИКА
ТА КЛОУНА БОБУ
46

ПЕРЧЕНЯ
64

Литературно-художественное издание

Глазовой Павел Прокофьевич

Веселые сказки

(На украинском языке)

Для дошкольного
и младшего школьного возраста

Художник
Василенко Анатолий Петрович

Киев «Веселка»

Завідуюча редакцією Л. Є. Леонова

Редактор С. О. Вишненський

Художній редактор В. А. Кавун

Технічний редактор Т. В. Остапецька

Коректор І. Ю. Павлоцька

ІВ № 5131

Здано на виробництво 24.11.89. Підписано до друку 12.03.90.

Формат 70×90^{1/16}. Папір письмовий. Гарнітура шкільна.

Друк офсетний. Умовн. друк. арк. 5,85.

Умовн. фарб.-відб. 24,27. Обл.-вид. арк. 7,16.

Тираж 100 000 пр. Зам. 9—1603. Ціна 5,5 к.

Орден Дружби народів видавництво

«Веселка», 252655, Київ,

МСП, Мельников, 63.

Діапозитиви тексту виготовлені на Головному підприємстві
республіканського виробничого об'єднання «Поліграфкнига».

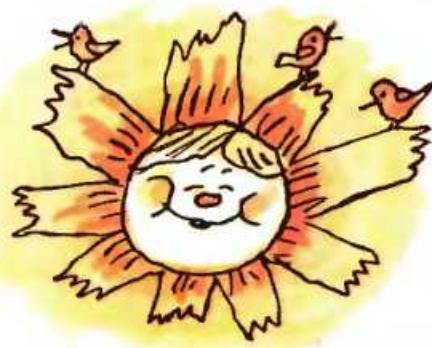
Кіївська фабрика друкованої реклами
ім. XXVI з'їзду КПРС, 252067, м. Київ-67, вул. Виборська, 84.

Г 4803640202—182 145.90.
М206(04)—90

ISBN 5-301-00560-X

© Павло Глазовий, 1990.
© Анатолій Василенко, 1990. ілюстрації.

Дорогі друзі!

Ви прочитали веселі й повчальні казки Павла Прокоповича Глазового. Чи сподобалися вони вам і вашим маленьким братикам та сестричкам? Напишіть нам, будь ласка, або намалюйте тих героїв, які вам найбільш симпатичні.

Наша адреса:

252655, Київ, МПС,
вул. Мельникова, 63,
видавництво «Веселка».

50

